

Edukacja jutra

Wartości – Wychowanie – Kształcenie

Spis treści

Wstęp

Stanisław Palka Zarys obszarów tematycznych poznawania, badania i projektowania edukacji jutra	7
--	---

Część I. Wartości we współczesnej edukacji

Andrzej Ćwikliński Aksjologia w teorii i praktyce edukacyjnej	13
Zofia Remiszewska Młodzież akademicka i jej świat wartości. Komunikat z badań	27
Cecylia Langier Wartości moralne uznawane przez studentów edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie	41
Barbara Baraniak Praca w kategoriach wartości	51

Część II. Edukacja kulturowa, patriotyczna i obywatelska

Bogdan M. Szulc	
Oblicza współczesnego patriotyzmu i męstwa w kontekście edukacyjnym	65
Maria Sobieszczyk	
Edukacja patriotyczna i obywatelska kanwą praktyk pedagogicznych przyszłego nauczyciela wczesnej edukacji – możliwości, propozycje, rozwiązania praktyczne	77
Halina Guzy-Steinke	
Edukacja regionalna – w poszukiwaniu tego, co zapomniane	87
Sonia Wawrzyniak	
Istota i znaczenie edukacji w warunkach wielokulturowości	101
Adam Rosół	
Kultura narodowa a zadania edukacyjne szkoły wyższej	111

Część III. Wielowymiarowość kształcenia w edukacji wyższej

Wojciech Kojs	
Nauczanie uczenia się – węzłowy problem edukacji i pedagogiki (z myślą o <i>edukacji jutra...</i>)	125
Joanna Ogrodnik, Ewa Przybyła	
Skuteczność stosowania kar i nagród w procesie kształcenia w opinii przyszłych nauczycieli	141
Katarzyna Wereszczyńska	
Kompetencje społeczne studentów edukacji wczesnoszkolnej i wychowania przedszkolnego	155
Bartłomiej Gołek	
Kształtowanie potrzeb poznawczych młodzieży w społeczeństwie opartym na wiedzy	171

Część IV. Kierunki w kształceniu osób dorosłych

Karina Górską-Rożej	
Edukacja jutra – edukacją ludzi dorosłych	183

Krzysztof Krakowski Miejsce i rola szkolenia obronnego w doskonaleniu zawodowym kadr administracji publicznej i samorządowej	195
Zbigniew Leśniewski Aktualności w zakresie doskonalenia zawodowego w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej	209

Część V. Kształcenie w systemie edukacji szkolnej

Maria Porzucek-Miśkiewicz Determinanty rozwoju uczniów zdolnych	223
Lilianna Kupaj, Wiesława Krysa Preferencje motywacyjne uczniów na różnych poziomach edukacyjnych	233
Gabriela Kryk Proces kształcenia młodszych uczniów – rzeczywistość a potrzeby edukacyjne	245
Maria Kopsztejn Nauczyciel języka polskiego a przemiany edukacyjne w polskim systemie oświatowym po 1989 roku	257

Część VI. Wychowanie dzieci i młodzieży w świecie współczesnym

Edward Nycz Kapitał tożsamościowy młodego pokolenia. Próba rozeznania zjawiska w zmieniającej się rzeczywistości	269
Aleksandra Aszkiełowicz, Kacper Radzki Relacja nauczyciela z uczniem jako przestrzeń manipulacji wychowawczej	283
Marcin Bulak Ruch harcerski Nieprzetarty Szlak – doświadczenia historyczne dla Edukacji jutra	295
Daria Sikorska Konsumpcja dopalaczy przez młodzież w wieku ponadgimnazjalnym	307
Beata Ciupińska Jak zatrzymać niepożądane zachowania nastolatków? Trening zastępowania agresji według Goldsteina w pracy profilaktycznej i resocjalizacyjnej	319

Część VII. Znaczenie dorosłych w wychowaniu dziecka

Aleksandra Aszkiełowicz Rola rodziców w procesie adaptacji dzieci do przedszkola w kontekście Edukacji jutra	333
Tatiana Grabowska Rodzina sprzymierzeńcem w drodze do podmiotowości dziecka w wieku wczesnoszkolnym	345
Aleksandra Siedlaczek-Szwed Znaczenie środowisk w kształtowaniu kompetencji komunikacyjnej dziecka	357

**Część VIII. Pomoc pedagogiczna i psychologiczna
w ramach zorganizowanych instytucji wychowawczych**

Danuta Szeligiewicz-Urban Propozycja działań ochronnych na rzecz dzieci w wieku szkolnym w kontekście zmian w systemie szkolnictwa	373
Beata Matusek Z teorii i praktyki organizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole podstawowej	385
Beata Matusek Kompetencje nauczyciela pracującego z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych	397
Katarzyna Kiepas-Remesz Znaczenie i możliwości wykorzystania wyobraźni w pracy pedagogicznej z jednostkami i grupami	411

Wstęp. Zarys obszarów tematycznych poznawania, badania i projektowania edukacji jutra

Poniżej przedstawiam opisy ośmiu obszarów tematycznych, które związane są z procesami poznawania, badania i projektowania *edukacji jutra*. Wymienione obszary stanowią podstawowe obszary refleksji i działań związanych z tą edukacją. Ich dobór wynika między innymi:

- z analizy stanu rozwoju wiedzy o edukacji, w tym rozwoju historycznego i porównawczego;
- ze składników strukturalnych procesu edukacji oraz zjawisk edukacyjnych;
- ze stanu rozwoju nauk pedagogicznych oraz nauk pokrewnych;
- ze stanu rozwoju metodologii pedagogiki i metodologii badań w naukach społecznych i humanistycznych;
- z doświadczeń praktycznych autorów referatów oraz z doświadczeń praktyków edukacyjnych;
- z dotychczasowego dorobku ideowego Tatrzańskich Sympozjów i Seminariów Naukowych *Edukacja Jutra*, tworzonego z inspiracji Profesora Kazimierza Denka.

Wyłonione obszary zostały wstępnie wypełnione przez opracowania zawarte w aktualnych materiałach XXIII TSN oraz w *Zeszytach Naukowych Wyższej Szkoły Humanitas Pedagogika* i będą mogły być uzupełniane o teksty publikowane w kolejnych latach.

1. Podstawowe wartości przyświecające edukacji jutra (składniki aksjologii edukacyjnej) – wyprowadzane w związku z nimi cele i wyłaniane w związku z celami zadania. Te wartości, cele i zadania związane są zarówno ze społecznym wymiarem edukacji, jak i z wymiarem indywidualnym, osobniczo-rozwojowym. Analizy wartości, celów i zadań odnoszone są do:

- globalnego, ogólnoludzkiego zakresu edukacji,
- zakresu europejskiego, głównie obszaru państw Unii Europejskiej,
- zakresu krajowego oraz regionalnego – tzw. małych ojczyzn.